

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei: Conf.univ.dr. Augustina Sandina TRONAC, Decan

Facultatea de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului,

USAMV București

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 13346 / 2. APR. 2026

RECOMANDARE

nr. 44 / 2. APR. 2026

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 23847/2025, domnul **persoană cu dizabilități, student-masterand în anul II la Facultatea de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului – USAMV București**, s-a adresat Avocatului Poporului plângându-se că, deși este încadrat în grad de handicap accentuat și a depus actele care atestă acest fapt, nu i s-a aplicat nicio scutire prevăzută de lege.

Pctentul arată că taxa de finalizare a studiilor de masterat a fost introdusă ulterior semnării contractului de studii, fără a fi prevăzută în cuprinsul acestuia și fără o informare prealabilă corespunzătoare, apreciind că orice obligație financiară trebuie să fie asumată contractual și comunicată în mod transparent studentului.

În vederea clarificării situației prezentate, instituția Avocatul Poporului a solicitat punctul de vedere al Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, precum și al Ministerului Educației și Cercetării, în calitate de autoritate publică de specialitate.

În răspunsul transmis de facultate, se arată că petentul a semnat anual, în 2023 și 2024, un **Contract de studii universitare pentru programul de Master în Ingineria și Protecția Mediului în Spațiul Rural - formă de învățământ cu frecvență redusă cu finanțare cu**

taxă. Statutul de persoană cu dizabilități al domnului _____ a fost adus de către acesta la cunoștință Facultății de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului (FIFIM — USAMV-București) în momentul completării Fișei de înscriere la concurs (11 septembrie 2023), înaintea semnării contractului de studii (2 octombrie 2023), când a și depus un Certificat de încadrare în grad de handicap, emis de Consiliul Local București Sector 4- Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, în 2022.

În ceea ce privește instituirea taxelor și comunicarea acestora către studenți, facultatea arată că, pe parcursul școlarizării domnului _____, au fost publicate mai multe Liste privind cuantumul taxelor de studii și a altor taxe permise de lege pentru anul universitar 2023-2024, respectiv 2024-2025, taxele de studii și alte taxe permise de lege fiind aduse la cunoștința studenților prin afișarea acestora la avizierul ficărci facultăți și pe sit-ul universității.

Totodată, menționează că, în data de 3 aprilie 2025 — secretariatul FIFIM - USAMV-București i-a comunicat domnului _____, prin poșta electronică, pe adresa de e-mail pusă la dispoziție de masterand, procedura de înscriere și susținere a examenului de finalizare a studiilor pentru studiile universitare de master, unde este precizat *"Absolvenții de la învățământ cu frecvență redusă plătesc la înscriere și taxa pentru examenul de finalizare a studiilor care este de 1200 lei"*.

Studentul-masterand a solicitat scutirea de la plata taxei pentru examenul de finalizare a studiilor, în data de 23.06.2025 (în data de 24 iunie 2025 a achitat însă taxa), când a transmis electronic o cerere de *„anularea taxei de finalizare a disertației și respectarea drepturilor privind taxele pentru persoanele cu dizabilități"*, la care FIFIM i-a răspuns aducându-i la cunoștință masterandului legislația aplicabilă în domeniu, care nu prevede o scutire de taxe aplicabilă în cazul său și oferta educațională pe care acesta a acceptat-o prin semnarea contractului de studii pentru forma de învățământ cu frecvență redusă cu finanțare cu taxă.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 128 alin. (24) din Legea nr. 199/2023 a învățământului superior, *„Studenții din grupurile defavorizate definite conform Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (21), precum și de scutirea de la plata taxelor de școlarizare și finalizare a studiilor, în condițiile finanțării acestora de către stat, prin bugetul Ministerului Educației."* Or, domnul _____ fiind student la formă de învățământ cu frecvență redusă cu finanțare cu taxă, nu se încadra la scutire.

Acesta putea însă beneficia de alte facilități, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (8) din *Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*, potrivit căroră „*Studenții cu handicap beneficiază, la cerere, de reducere cu 50% a taxelor pentru cazare și masă la cantinele și căminele studențești.*”. Masterandul nu a depus însă o astfel de cerere. Din răspunsul facultății, nu rezultă dacă studentului -masterand i-a fost comunicat de către facultate că poate depune o cerere în sensul arătat, ori dacă informațiile privind acest tip de facilitate erau aduse la cunoștința persoanelor cu dizabilități într-un mod care să respecte dreptul acestora la incluziune și protecția specială garantată prin Constituția României persoanelor cu handicap.

Facultatea precizează că persoana cu dizabilități nu a depus, de la înmatricularea sa ca masterand, la data de 2.10.2023 și până la data de 23.06.2025, nicio cerere de scutire a taxelor de școlaritate sau de acordare a vreunui alt tip de facilități. Iar „întrucât *Procedura pentru asigurarea educației universitare incluzive în cazul studenților USAMV București cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale* a fost aprobată în ședința Consiliului de administrație din data de 17.04.2025, prevederile acesteia urmau a fi aplicate abia începând cu anul universitar 2025-2026.

Ministerul Educației și Cercetării ne-a comunicat în răspunsul său că, potrivit prevederilor art. 148 alin. (3) din *Legea învățământului superior nr. 199/2023*, instituțiile de învățământ superior de stat pot percepe taxe pentru anumite activități academice, inclusiv pentru activități care nu sunt incluse în regulamentul de studii, în conformitate cu metodologia aprobată de senatul universitar. Totodată, examenele de finalizare a studiilor, inclusiv examenul de disertație, se organizează în baza unor regulamente proprii aprobate de senatul universitar și publicate pe site-ul instituției de învățământ superior.

Cu privire la contractul de studii universitare, ministerul a arătat că acesta se încheie între instituția de învățământ superior și student, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și ale regulamentelor interne aplicabile, iar interpretarea și aplicarea clauzelor contractuale se realizează în cadrul raporturilor juridice dintre părți.

Referitor la facilitățile acordate studenților cu dizabilități, ministerul a precizat că, potrivit Codului drepturilor și obligațiilor studentului aprobat prin *Ordinul ministrului educației nr. 4394/2024*, instituțiile de învățământ superior pot acorda scutiri parțiale sau totale de la plata taxelor, în baza unor criterii sociale, în conformitate cu reglementările proprii, în cadrul principiului autonomiei universitare.

În urma analizării documentelor transmise de petent, a răspunsului Facultății de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului – USAMV București, precum și a punctului

de vedere comunicat de Ministerul Educației și Cercetării, raportat la prevederile legale incidente, s-au reținut următoarele:

Potrivit art. 148 alin. (3) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, instituțiile de învățământ superior de stat pot percepe taxe pentru anumite activități academice, în condițiile stabilite prin regulamente proprii aprobate de senatul universitar. Totodată, conform art. 34 alin. (1) din același act normativ, contractul de studii universitare se încheie între instituția de învățământ superior și student, în concordanță cu prevederile regulamentelor aplicabile și cu respectarea legislației în vigoare, acesta producând efecte juridice între părți.

În același timp, dispozițiile art. 9 alin. (5) din Legea nr. 199/2023 instituie obligația instituțiilor de învățământ superior de a comunica taxele tuturor celor interesați, inclusiv prin publicarea acestora pe site-ul propriu, în vederea asigurării transparenței.

Având în vedere aceste prevederi, Avocatul Poporului apreciază că, deși instituțiile de învățământ superior beneficiază de autonomie în stabilirea taxelor, această prerogativă trebuie exercitată cu respectarea principiilor transparenței, previzibilității și securității raporturilor juridice.

Or, instituirea unei taxe de finalizare a studiilor ulterior semnării contractului de studii, fără ca aceasta să fi fost prevăzută în mod explicit sau determinabil la momentul asumării obligațiilor contractuale de către student, este de natură să afecteze caracterul previzibil al obligațiilor financiare și să creeze un dezechilibru în raportul juridic dintre părți.

Simpla afișare ulterioară a taxei sau comunicarea acesteia prin mijloace administrative (avizier, e-mail) nu poate suplini necesitatea ca obligațiile esențiale ale studentului să fie cunoscute și asumate în mod clar încă de la momentul încheierii contractului de studii.

În ceea ce privește situația particulară a petentului, persoană încadrată în grad de handicap accentuat, am reținut că, potrivit cadrului normativ în vigoare, acordarea facilităților financiare nu operează în mod automat, aceasta fiind condiționată de reglementările interne ale instituției și de existența finanțării corespunzătoare.

Cu toate acestea, din perspectiva obligației statului de a asigura accesul efectiv și nediscriminatoriu la educație, consacrată de art. 32 din Constituția României, coroborat cu dispozițiile art. 50 privind protecția persoanelor cu handicap, precum și cu prevederile Codului drepturilor și obligațiilor studentului, rezultă că instituțiile de învățământ superior au obligația de a adopta măsuri active pentru informarea, sprijinirea și integrarea studenților cu dizabilități.

Sub acest aspect, se constată că, **deși statutul de persoană cu dizabilități al petentului era cunoscut instituției încă de la momentul admiterii, nu rezultă că acesta a beneficiat de o informare clară, accesibilă și individualizată cu privire la drepturile și facilitățile de care putea beneficia sau la demersurile necesare pentru accesarea acestora.**

Totodată, Avocatul Poporului reține că, potrivit Normelor din anul 2024 privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități, **instituțiile de învățământ superior au responsabilitatea de a asigura servicii de informare și sprijin adaptate nevoilor acestor studenți, inclusiv prin structuri dedicate incluziunii, care să contribuie la facilitarea accesului efectiv la drepturile prevăzute de lege.**

În aceste condiții, lipsa unor mecanisme instituționale clare și funcționale de informare și sprijin poate conduce, în practică, la imposibilitatea exercitării efective a drepturilor de către studenții cu dizabilități, chiar și în situațiile în care acestea sunt recunoscute la nivel normativ.

În considerarea celor de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată și în vederea realizării scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, privind apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta

RECOMANDARE

- a) Conducerea Facultății de Îmbunătățiri Funciare și Ingineria Mediului – USAMV București va dispune măsurile necesare garantării accesibilității, clarității și predictibilității obligațiilor financiare ale studenților față de instituția de învățământ, pe întreaga durată a studiilor, inclusiv prin revizuirea cadrului intern privind stabilirea și comunicarea taxelor. În acest sens, se va asigura că nicio taxă aferentă procesului de studii nu este aplicată studenților, dacă nu a fost stabilită în mod clar și transparent și adusă la cunoștința acestora anterior încheierii contractului de studii;
- b) Conducerea facultății va avea în vedere înființarea sau, după caz, consolidarea unei structuri administrative pentru incluziunea studenților cu dizabilități, conform Normei (2024) privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități, care să sprijine studenții cu dizabilități pe tot parcursul lor educațional și să asiste conducerea facultății în identificarea și gestionarea nevoilor acestora,

inclusiv în privința taxelor și a aplicării facilităților prevăzute de lege și regulament.

- c) **Conducerea facultății va informa instituția Avocatul Poporului, în termen de 30 de zile, despre însușirea Recomandării și măsurile care au fost/vor fi dispuse.**

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

